HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

מסורת הש"ס

א) [עי' תוספות מנחות ל: ד"ה ולימא], **ב)** [מגילה לב. מנחות ל: ועי' קדושין נט:], **ג)** ב"מ כ: וש"ש, **ד)** [סוכה כג:], **ה)** יומא נה:, **ו)** [עי' תוספות יומא נה: ד"ה והתנן], **ז)** [קדושין עח: ב"ב קנג:], **ח)** [קדושין עח: שבועות לב. לז: ערכין יח.], **ט)** בכמ"י ליתא מיכא אפי', ועי' נמוקי הגרי"ב בהגו"מ, **י)** [שבת כ: ב"מ כ: ב"ק ל:], **יא)** יבמות סט: נדרים ג: [סוכה כג: תוספתא פפ"ד ע"ש], **יב)** [שם כג:], **יג)** [ש"ל דתניא], **יד)** לעיל כה. תולין יד. ב"ק סט: סוכה כג: דמאי פ"ז מ"ד יומא נה: [עירובין לו:] מעילה כב. [תוספתא דמאי פ"ז], **טו)** [שיך למשנה לעיל מז.],

גליון הש"ם

מתני' בחזקת שהוא קיים. עיין סנהדרין דף מז ע"א תד"ה אימא כיון: **גמ'** וגומסס. עי' קדושין עח ע"ב תד"ה לא:

מוסף תוספות

א. היאך מכשירין הגט בהכירא דחפיסה. שיט"ק לעיל מ. ד"ה (המגיה) גט ואמר. ב. לאחר, והניח בה גט, ואבד ממנו. שיט"ק שם. ג. הגט, ויש לו טביעות העין. רשב"א לעיל מ. ד"ה מגלו. ד. דלא חיישינן דלמא אתרמי גט כגט, אלא אמר' איניש אחרינא אשכחיה ואנחיה בחפיסה ונפל ממנו, וזהו. רשב"א שם. ה. ולאו משום דתיהוי חפיסה סימן לגט. רשב"א שם. ו. שהם ביד ב"ד, וחיישינן כל מאי דאפשר למיחש ומתקנינן כל מאי דאפשר לתקוני טפי. ריטב"א המדשיש ב"מ לט: בשם המגי"ן. ז. לפי שעשוי להם יסורין. תוס' ב"מ לט: ד"ה ולמפ. ח. [אלא] דשאני התם דלפעמים ממתין זמן גדול לחלוץ לשניה אחר יבום הראשונה וחיישי' שמא ימות בנתים אבל לשמא ימות לזמן מרובה כבקיעת הנוד דהכא לא חיישינן. תוס' הרא"ש. ט. דלא חיישינן שמא מת לאלתר אע"ג דחיישינן שמא ימות לאלתר. תוס' הרא"ש.

פסקי רי"ד

או שמצאו בין כליו ואפילו לזמן מרובה כשר פי' אם מצא הגט קשור בכליו בארץ ומכירם בטביעות עין שהן שלו אע"פ שאין מכיר הגט כשר ואין לחוש לאדם אחר כיון שמצאו קשור בכליו או שמצאו בתוך כליו שבביתו כשר שבודאי הוא שנפל ממנו

בג א מיי' פ"ג מהלכות גירושין הלכה י סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סי' קנב סעיף ד וש"ס:

כד ב מיי' פ"ו שם הלכה כח סמג שם טוש"ע שם סימן קמח סעיף סח:

כה ג מיי' פ"ט מהלכות תרומות הלכה ב:

כו ד מיי' פ"ד מהלכות פסולי מוקדשין הי"ל:

כז ה מיי' פ"ו מהלכות גירושין הלכה כח וס"ע מהלכות תרומות הלכה ג סמג שם טוש"ע שם:

כח ו מיי' פ"ט מהל' תרומות הלכה ח:

לעזי רש"י

בולזוול"א. שק של רונים. טשק"א. שק.

מוסף רש"י

הובא בסוף המסכת

פסקי רי"ד (המשך)

הלכתא בהדיא עבדינן בה לחומרא ולא מהדרינן גט לזמן מרובה אלא במקום שאין השיירות מצויות אבל במקום שהשיירות מצויות לא מהדרי' ואע"פ שלא הוחזקו שני יוסף בן שמעון בעיר א' כלישנא בתרא דר' זירא אי נמי כר' ירמיה אי נמי כר' (יוסי) [אשי] ואינו נ"ל להניח דברי רבה שנאמרו בבירור והוא שהוחזקו שני א' ולמיפסק הלכה כר' זירא שנאמר בספק שלא ידענו אם חולק על רבה אם לאו ואפי' אם תמצא לומר שחולק עליו הא איפלגו בהא מילתא אביי ורבא בפ' האשה שלום ביבמות (קטו:) דאביי אמר חיישינן לשני יוסף ורבא אמר לא חיישינן אף אם הוחזקו וקי"ל כל היכא דפליגי אביי ורבא הלכה כרבא בר מי"ל קנ"ם ור' ירמיה ורב אשי דהכא לאו לאיפלוגי עליה דרבא אתי אלא סברא בעלמא אמרי דאיכא לתרוצי מתני' דשנים אוחזין בהכי שאע"פ שהשיירות מצויות והוחזקו שני יוסף בן שמעון בעיר א' אי אמרו עדים מעולם לא חתמנו על גט אחר אלא על זה ששמו יוסף בן שמעון אי נמי נקב יש בצד אות פלונית נותנין ואפילו לזמן מרובה והלכתא כרבה והלכתא כרב ירמיה והלכתא כרב אשי: מאי חפישה אמר רבה בר בר חנה חמת קטנה מאי דלוסקמא אמר רבב"ח שליקא דסכי פי' כיס גדול של עור: **מתני'** המביא גט והניחו זקן או חולה יתנו לה בחזקת שהוא קיים עיין בן כליו שבביתו כשר איתמר רב יהודה אמר שמואל הלכה שלא שהה אדם שם רבה בר בר חנה אמר רב יצחק בר שמואל [א]הלכה שלא עבר אדם שם לימא [ב]מר הלכה כמר ומר הלכה כמר משום [ג]דאפכי להו: מצאו בחפיסה או בדלוסקמא: [ד]מאי חפיסה אמר רבה בר בר חנה חמת קטנה מאי דלוסקמא טליקא דסכי: **מתני'** [ה]המביא גט והניחו זקן או חולה נותן לה [ו] בחזקת שהוא קיים [ז]בת ישראל הנשואה לכהן והלך בעלה למדינת הים אוכלת בתרומה בחזקת שהוא קיים [ח]השולח חטאתו ממדינת הים מקריבין אותה בחזקת שהוא קיים: **גמ'** אמר רבא לא [ט]שנו אלא זקן שלא הגיע לגבורות וחולה [י]שרוב חולים לחיים אבל זקן שהגיע לגבורות [יא]וגומסס [יב]שרוב גומסס למיתה לא איתיביה אביי המביא גט והניחו זקן [יג]אפי' בן מאה שנה נותן לה בחזקת שהוא קיים תיובתא [יד]ואי בעית אימא כיון דאיפלג איפלג רמי ליה אביי לרבה תנן המביא גט והניחו זקן או חולה נותן לה בחזקת שהוא קיים [טו]ורמינהו [טז]הרי זה גיטך שעה אחת קודם למיתתו אסורה לאכול בתרומה מיד א"ל תרומה אגיטין קא רמית תרומה אפשר גט לא אפשר ורמי תרומה אתרומה תנן בת ישראל הנשואה לכהן והלך בעלה למדינת הים אוכלת בתרומה בחזקת שהוא קיים ורמינהו הרי זה גיטך שעה אחת קודם מיתתו אסורה לאכול בתרומה מיד אמר רב אדא בריה דרב יצחק שאני התם שהרי אסרה עליו שעה אחת קודם מיתתו מתקיף לה רב פפא ממאי דאיהו

בין כליו. בביתו: לימא. רב יהודה הלכה כיש אומרים ולימא רבה הלכה כר"ש למה חזרו להזכיר את הדברים ולפרשן: ומשני **משום דאפכי להו.** אית תנאי דמפכי דרבי שמעון ליש אומרים ויש אומרים לרבי שמעון הלכך אם לא הזכירו אלא שם החכמים לא הוי ידעי **אהייא** מתרי ליתי קיימי: **חמת.** בולזו"ל בלע"ז והיא של עור: **טליקא.** טשק"א בלע"ז: **מתני' נותנו לה בחזקת שהוא קיים.** ולא חיישינן שמא מת ובטל שליחותו ומדאורייתא נפקא לן בהכל שוחטין (חולין דף י:) העמד דבר על חזקתו: **מקריבין אותה.** ולא חיישינן שמא מתו בעליה ולמיתה אזלה: **גמ' לגבורות.** שמוגים שנה לישנא דקרא (תהלים ל): **וחולה.** או חולה דמתני' דוקא חולה ולא גוסס: **כיון דאיפלג.** משאר דרך כל הארץ שהארוך ימיס עד מאה שנה: **איפלג.** ואינו כשאר האדם להיות קרוב למות. אבל בן שמונים ואחת או יותר עד תשעים קרוב למות הוא: **אסורה לאכול.** בת ישראל הנשואה לכהן שאוכלת בשבילו אסורה מיד דכל שעתא חיישינן עכשיו ימות. אלמא חיישינן למיתה: **תרומה אפשר.** להיות ניזונת בחולין: **גט לא אפשר.** למיחש למיתה דלא חיישת אין לך שולח גט לאשתו והן עגונות: **שאני התם שהרי אסרה שעה אחת קודם למיתתו.** לעולם לא חיישינן למיתה ושאני הכא שהרי אסרה מחיים שעה אחת קודם מיתתו וכל שעתא איכא לספוקי בההיא שעתא שעתידה ליאסר. ושיגויא דמיקא הוא והיינו דפריך ליה ולא לאו דחיישינן למיתה ממאי דהוי גיטא דלעולם הוא מיית ברישא ונאסרה מחיים דלמא היא מייתא ברישא ולא יצא לכלל גט לעולם: **אלא אמר אביי.** הלא תנא ולא חיש למיתה ולא קשיא מתניתין דהכא ר' מאיר היא דלא חיש לבקיעת הנוד: **אוסרין.** שמא יבקע הנוד: שמא

מיית ברישא דלמא איהי מייתא ברישא אלא אמר אביי [יב]לא קשיא הא רבי מאיר דלא חייש למיתה הא רבי יהודה דחייש למיתה [יג]דתנן [יד]הלוקח יין מבין הכותים אומר שני לוגין שאני עתיד להפריש הרי הן תרומה עשרה מעשר ראשון תשעה מעשר שני ומיחל ושותה מיד דברי רבי מאיר רבי יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון אוסרין רבא אמר שמא

נקט מלגו בחפיסה [ז] **מי נמי דווקא** אם מכירו כשר אבל מה שהוא יודע שבחפיסה או בדלוסקמא אינו מועיל ולספרים דגרסי ומכירו מלי לפרש כמו אם מכירו: **והניחו** זקן **או חולה כו'.** תימה דבפרק המפקיד (ב"מ דף לט:) גבי ההיא סבתא דאישתבאי איהי וחדא ברתא אמרינן דלמא אביהא סבתא דלמא שביבא ברתא ואומר ר"י דלענין יתמי החמירו טפי למיחש [ח] דקאמר נמי התם לא שנא עבוד עיטרא לא שנא לא עבוד חיישינן ובחזקת הבתים (ב"ב דף לט:) מפלגינן בין עבוד עיטרא ללא עבוד דאמר עיטרא קלא אית לה ועוד דבשבויות [ט] חיישינן טפי למיתה: **תרומה אפשר.** תימה וכי לא היה יודע המתרן מתניתין דתרומה ואיכא לאקשויי תרומה אתרומה כדבסמוך וי"ל דכן דרך הש"ס שאינו חושש אלא מתרץ קושיא שמקשה לו: **שאני התם שהרי אסרה עליו שעה אחת מחיים.** פירוש הלך בעלה למדינת הים אוכלת בתרומה דהעמד בעלה בחזקת חי אבל הכא אפילו נעמידנו בחזקת חי אסרה מחיים ופריך דלמא איהי מייתא ברישא ולא תאסר מחיים: **הא רבי מאיר דלא חייש למיתה כו'.** השתא דמדמה שמא מת לשמא ימות לא לגמרי מדמה דהא ר' מאיר דמוקי מתניתין כותיה ולא חיש לשמא מת אפילו לזמן מרובה חיים לשמא ימות לזמן מרובה דתנן בפרק ד' אחין (יבמות דף כו.) ארבעה אחין שנים מהן נשואין שתי אחיות ומתו הנשואים את האחיות הרי אלו חולצות ולא מתיבמות ומפרש בגמ' משום דקסבר אסור לבטול מצות יבמין ולמא אדמייבם חד מיית אידך וקא מבטל מצות יבמין והיינו משנה מוקי לה כר"מ בפ"ב דיבמות (דף יח.) [י] ולקמן בפרק בתרא (דף פה.) נמי אמר לכולי עלמא גירות לא שכיחא מיתה שכיחא ולרבי יהודה נמי דחיש לשמא ימות לאלתר דאם לא כן אשת בעלה מפתח ביתו לא תאכל בתרומה ולא תאכל כי אם בשעה שרואה בעלה בפניה [יא] אלא ולא לא מדמה אלא שמא מת לזמן מרובה לשמא ימות לאלתר: והא

ח) עי' תוספות מנחות ל: ד"ה ולימא], **ט)** [מגילה לב. מנחות ל: ועי' קדושין נט:], **י)** ב"מ כ: וש"ש, **יא)** [סוכה כג:], **יב)** יומא נה:, **יג)** [עי' תוספות יומא נה: ד"ה והתנן], **יד)** [קדושין עח: ב"ב קנג:], **טו)** [קדושין עח: שבועות לב. לז: ערכין יח.], **טז)** בכמ"י ליתא מיכא אפי', ועי' נמוקי הגרי"ב בהגו"מ, **יז)** [שבת כ: ב"מ כ: ב"ק ל:], **יח)** [זבחים פה.], **יט)** יבמות סט: נדרים ג: [סוכה כג: תוספתא פפ"ד ע"ש], **כ)** [שם כג:], **כא)** [ש"ל דתניא], **כב)** לעיל כה. תולין יד. ב"ק סט: סוכה כג: דמאי פ"ז מ"ד יומא נה: [עירובין לו:] מעילה כב. [תוספתא דמאי פ"ז], **כג)** [שיך למשנה לעיל מז.],

עין משפט נר מצוה

כב א מיי' פ"ג מהלכות גירושין הלכה י סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סי' קנב סעיף ד וש"ס:

כד ב מיי' פ"ו שם הלכה כח סמג שם טוש"ע שם סימן קמח סעיף סח:

כה ג מיי' פ"ט מהלכות תרומות הלכה ב:

כו ד מיי' פ"ד מהלכות פסולי מוקדשין הי"ל:

כז ה מיי' פ"ו מהלכות גירושין הלכה כח וס"ע מהלכות תרומות הלכה ג סמג שם טוש"ע שם:

כח ו מיי' פ"ט מהל' תרומות הלכה ח:

שלא בא אדם אחר והניחו שם בתוך כליו שבביתו: איתמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כל שלא שהה אדם שם ורבב"ח אמר ר' יוחנן הלכה כל שלא עבר אדם שם וק"ל דשמואל ורבי יוחנן הלכה כר' יוחנן אבל מיהו כל זה במקום שהשיירות מצויות והוחזקו שני יוסף בן שמעון בעיר א' התם בעי' (שומר) שלא עבר אדם שם אבל אם היה מקום שאין השיירות מצויות אפילו לזמן מרובה כשר ואף על פי שהוחזקו שני יוסף בן שמעון בעיר א' אי נמי אם לא הוחזקו אע"פ שהשיירות מצויות כשר אפילו לזמן מרובה ולא חיישינן מסתמא לשני יוסף בן שמעון דהלכתא כרבה דבעי תרתי שיירות מצויות וחזקה ואע"ג דאמרינן בגמ' ר' זירא רמי מתני' אבריי' תנן המביא גט ואבד ממנו אם מצאו לאלתר כשר ואם לאו פסול ורמינהו מצא גט אשה בשוק בזמן שהבעל מודה יחזיר לאשה אין הבעל מודה לא יחזיר לא לזה ולא לזה בזמן שהבעל מודה מיהא יחזיר לאשה ואפילו לזמן מרובה ומשני כאן במקום שהשיירות מצויות כאן במקום וכו' א"ד אפילו במקום שהשיירות מצויות והוא שהוחזקו וכו' והיינו דרבה וא"ד אע"פ שלא הוחזקו ופליגי דרבה ואע"ה הלכתא כרבה וכך היה פסק גם ר"י ז"ל (יד. מדפי הרי"ף) שלא עבר אדם שם אבל אם עבר אדם שם והוחזקו שני יוסף בן שמעון בעיר א' חיישינן שמא ממנו נפל אבל בפרק שנים אוחזין (י. מדפי הרי"ף) כתיב ט) הא מילתא כיון דלא איפסקא בה

ט) עי' בנעבל המאור ומלחמות ור"ן על הרי"ף במסכתין.